
Kyrkomötet Kyrkolivsutskottets betänkande 2014:15

Behovet av förstärkt trosundervisning

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2014:48 Behovet av förstärkt trosundervisning. I motionen föreslås att kyrkostyrelsen får i uppdrag att utreda hur kyrkan ska möta människor i olika åldrar så att de kan socialiseras in i och växa i sin kristna tro.

Utskottet anser att arbete redan pågår på den nationella nivån med att stödja stift och församlingar i deras arbete med trosundervisning och föreslår därför att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:48.

Motionens förslag

Motion 2014:48 av Helén Lindbäck, Behovet av förstärkt trosundervisning

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur kyrkan ska möta människor i olika åldrar så att de kan socialiseras in i och växa i sin kristna tro.

Bakgrund

Barn och unga 0–18 år

Den nationella nivåns stöd till stiftens främjande av församlingarnas uppgift att erbjuda undervisning i kristen tro för alla åldrar har intensifierats under senare år.

Under 2008 konstaterade kyrkostyrelsen att den nationella nivån särskilt bör stärka kyrkans förmåga att möta barn och unga. Programmet *Barn och unga 0–18 år* tillsattes med uppgift att bidra till att barn och unga upplever Svenska kyrkan som en plats där de kan dela tro och livsfrågor på sina egna villkor och engagera sig utifrån sina egna förutsättningar (Ks Skr 2008:1)

Programmet pågick 2009–2012 och det kulminerade i *Barn och unga – ärkebiskopens möte 2012*. Erfarenheter hämtades in under programmets gång från flera håll, bland annat från den Norska kyrkan och *Trosuppläringsprojektet* men också från den Finska kyrkan med anledning av att den på ett framgångsrikt sätt arbetat med barn och unga. Programmet som bedrevs i samverkan med stiftens samordnade också arbetet inom området barn och unga på samtliga avdelningar och sekretariat på kyrkokansliet. Samverkan med andra organisationer där barn står i fokus genomfördes och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och Svenska Kyrkans Unga fanns med som naturliga samarbetspartner. Programmet hade många uppdrag och en omfattande verksamhet som handlade om dop, konfirmation, samarbete kyrka – skola, kommunikation med unga och barnkonsekvensanalys.

Frågan om dopets ställning ventilerats med stiftens, en fråga som också beretts i anslutning till ny kyrkohandbok och i arbetet med att ta fram ett biskopsbrev om dopet, *Leva i dopet*. I samarbete med de kyrkliga grundutbildningarna genomförde programmet utbildningsdagar kring barn och unga där dopet var en viktig del. Utbildningsdagarna omfattade lärare vid samtliga utbildningar för tjänst i Svenska kyrkan. Genom ett samarbete med Lunds stift som utvecklat *Dopsajten* har också en webbportal om dopet byggts upp på Svenska kyrkans externa webbplats, www.svenskakyrkan.se/dop. Genom länkar till olika regionala och lokala initiativ har både information och kommunikation kring dopet gentemot olika målgrupper ökat. En särskild webbsida som riktar sig till barn och unga är också under uppbyggnad, *OMG – Oh, my God* på www.svenskakyrkan.se. I första steget handlar webbsidan om att erbjuda svar på frågor, inte minst frågor som aktualiseras i skolundervisningen.

Området barn och unga stärktes även genom en rad forskningsinsatser. Ett exempel är Sören Dalevis bok *Låt berättelsen leva!* som handlar om betydelsen av den bibliska berättelsen som en spegel för egna känslor och upplevelser och möjlighet till livstolkande språk. Ett annat exempel är undersökningen om *Svenska kyrkans öppna verksamhet för barn 0–3 år*, där omfattningen och innehåll i den öppna verksamheten beskrivs.

Kyrkostyrelsens riktade utvecklingsstöd (KRUS) gav också i anslutning till programmet möjlighet för församlingar att söka bidrag för att utveckla nya metoder och satsa på förändringsarbete inom barn och unga området. Under 2008 och 2009 fick 28 församlingar och samfälligheter del av det riktade utvecklingsstödet.

Dela tro – dela liv

Programmet barn och unga avslutades 2012 och samma år beslutade kyrkostyrelsen om en gemensam strategi för kyrkans undervisning och mission för alla åldrar, *Dela tro – dela liv*. Beslutet föregicks av samtal och dialog med stiftens företrädare som efterfrågade nationellt stöd när det gällde omvärldsanalys och forskning, administrativ samverkan, stöd kring den grundläggande uppgiften, kommunikation och tillhandahållande av gemensamma mötesplatser.

Syftet med satsningen är att stödja stiftens främjande av församlingarna i deras uppgift att med stöd av undervisning möjliggöra för människor i olika åldrar att ta emot evangelium. Satsningen har som vision att de människor som Svenska kyrkan möter och står i relation till ska ha en sådan förtrogenhet med kyrkans tro och tradition att de kan erfara, förstå och uttrycka evangeliet om Jesus Kristus. *Dela tro – dela liv* kommer att pågå under åren 2013–2018 och de ekonomiska ramarna för projektet omfattar 60 miljoner. En handläggare har rekryterats till kyrkokansliet och en processledare är utsedd. Vidare har projektet kartlagt stiftens stödjande arbete för församlingarnas uppdrag undervisning och mission samt diskuterat med stiftens satsningens möjligheter och incitament i stiftens vidare arbete med *Dela tro – dela liv*-satsningar.

Parallellt med satsningens övriga delar pågår på kyrkokansliet flera forskningsprojekt inom det religionsdidaktiska området. Ett projekt kommer att ta reda på hur andra kyrkor arbetar med sin undervisning. Det handlar om kyrkor som delar flera av vår kyrkas förutsättningar och verkar i samhällen där kunskapen om kristen tro minskar och som likt Svenska kyrkan står inför en framtid med minskade ekonomiska resurser. De kyrkor som kommer att ingå i projektet är Norsk Folkekirke, Evangelical Lutheran Church in America och Church of England. I ett annat projekt genomförs en undersökning av vilket lärande som sker i samband med kyrkopedagogiska visningar.

Ett tredje projekt ska efterforska vad som kommuniceras i konfirmand- och vuxen-grupper i Sverige. Projektet kommer att kunna bidra till en teologisk och didaktisk utveckling av dessa undervisningsformer.

Församlingar i nätverket *Framtiden bor hos oss* studeras i ett fjärde projekt. Nätverket består av 24 församlingar i mångreligiösa och mångkulturella stadsdelar i Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping och Linköping. En fråga som kommer att ställas är: hur delar man tro och liv i mångreligiösa och mångkulturella församlingar?

Hittills har beslut fattats om två inledande delsatsningar inom *Dela tro – dela liv*. Den ena är *Bibel.nu*, en bibelskola och bibelsamtalsledarutbildning för personer i åldrarna 18–25 år som erbjuds på Rättviks stiftsgård. Den andra är kursen *Tala tro*, en pilotsatsning för att stärka samtal och tro i några av Svenska kyrkans församlingar i Karlstad, Skara och Uppsala stift. Till kursen inbjuds föräldrar till barn i åldersgruppen 0–6 år.

Det finns möjlighet för stift och församlingar att söka bidrag till ytterligare delprojekt som uppfyller kriterier och målsättning för *Dela tro – dela liv*.

Tidigare motioner

Tidigare motioner har på olika sätt pekat på behovet av förstärkt trosundervisning: *Öka kunskapen om kristen tro* (2010:64), *Vuxnas väg till tro* (2009:62), *Fokus på dopet* (2009:80) och *Nyckeln till framtidsrummet* (2008:69). Kyrkolivsutskottet har vid sin behandling av motionerna betonat att Svenska kyrkan har ett viktigt arbete framöver med att öka kunskaperna i kristen tro och att särskilda satsningar behövs. Motionerna har också bidragit till att kyrkomötet uppdragit till kyrkostyrelsen att initiera ett arbete med en gemensam strategi för kyrkans undervisning och mission för alla åldrar. Kyrkostyrelsen driver detta arbete genom den beslutade satsningen *Dela tro – dela liv*.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:48.

Utskottet delar motionärens uppfattning att trosundervisning både är en utmaning och en viktig uppgift som Svenska kyrkan står i. Kyrkolivsutskottet konstaterar dock att det primära ansvaret för att bedriva undervisning och uppgiften att formulera långsiktiga mål för den ligger i församlingen.

Den nationella nivån bedriver tillsammans med stiftens ett kontinuerligt utvecklingsarbete när de gäller undervisningsfrågorna. Arbetet har bidragit till att den metodiska medvetenheten ökat. I framtiden finns det ytterligare behov av att fördjupa sig mer i de innehållsliga frågorna och bearbeta inte bara hur undervisning sker utan vad som ska ingå i undervisningen.

Utskottet menar också att flera satsningar i form av program och projekt på den nationella nivån under senare år syftat till att stödja stift och församlingar i sitt undervisningsuppdrag.

Mellan åren 2013 och 2018 intensifieras det stödjande arbetet på den nationella nivån genom projektet *Dela tro – dela liv* med syfte att de människor Svenska kyrkan möter ska ha en sådan förtrogenhet med kyrkans tro och tradition att de kan erfara förstå och uttrycka evangeliet om Jesus Kristus.

Med hänvisning till att arbete redan pågår på den nationella nivån med att stödja stift och församlingarna i deras arbete med trosundervisning föreslår därför Kyrkolivsutskottet att motion 2014:48 avslås.

Uppsala den 25 september 2014

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Marie Nielsén, ordförande

Eva Lindström, sekreterare

Beslutande: Marie Nielsén, ordförande, Daniel Larson, Birgitta Lindén, Ronny Hansson, Kekke Paulsson, Sofia Rosenquist, Niklas Grahm, Roland Johansson, Berit Simonsson, Anna-Karin Westerlund, Gunilla Eldebro, Lars-Erik Edlund, Elisabeth Rydström, Torbjörn Arvidsson och Marja Sandin-Wester.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Sara Waldenfors, Monica Lindell Rylén, Camilla Persson, Lissandra Rickemark, Jan Sahlin, Katarina Glas, Nasrin Sjögren, Elisabeth Sandberg Kullenberg, Ulla Littgren, Jerker Schmidt, Niklas Larsson, Runar Filper, Ylva Wahlström och Karin Janfalk.

Biskoparna Jan-Olof Johansson och Johan Tyrberg har deltagit i utskottets överläggningar.